

แบบรายงานผลการดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก

กองทุนหลักประกันสุขภาพ

ชื่อแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โครงการอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับเด็ก ประจำปี ๒๕๕๙

๑. ผลการดำเนินงาน

ศูนย์บริการสาธารณสุขฯ ได้จัดโครงการอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับเด็ก ประจำปี ๒๕๕๙ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูพี่เลี้ยงเด็กศูนย์เด็กเล็ก และครูพี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับเด็กในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆในการดูแลเด็ก มีความรู้ที่ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ในปัจจุบัน โดยจัดให้มีการอบรมในวันเสาร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมชีวกะโภการภัจจ์ (ชั้น๓) ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน ผลการดำเนินกิจกรรมพบว่า มีผู้จัดการสถานประกอบการฯและครู พี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับเด็ก เข้าร่วมการอบรมทั้งหมด ๓๔ คน จากสถานประกอบการสำหรับเด็กจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลำพูน	จำนวน ๕ คน
๒. บ้านเด็กโรงเรียนมงคลวิทยา	จำนวน ๗ คน
๓. เนสเซอร์โรงเรียนเลาใหจิตรวิทยาลำพูน	จำนวน ๖ คน
๔. โรงเรียนอนุบาลคริสเตียนลำพูน	จำนวน ๖ คน
๕. โรงเรียนอนุบาลบุญราษฎร์	จำนวน ๖ คน
๖. สถานรับเลี้ยงเด็กสุพัตรา	จำนวน ๑ คน
- สถานประกอบการสำหรับเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่
๑. สถานรับเลี้ยงเด็กพากแก้ว (สถานประกอบการเปิดดูแลเด็กในวันเสาร์และอาทิตย์)
 ๒. สถานรับเลี้ยงเด็กคงกำเนิด (สถานประกอบการเปิดดูแลเด็กในวันเสาร์และอาทิตย์)

ในการนี้เทศบาลเมืองลำพูน ได้ขอความอนุเคราะห์วิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน และวิทยากรจากโรงพยาบาลลำพูน ได้แก่

๑. คุณพิมภารรณ์ เขียวตา ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สสจ.ลำพูน
๒. คุณจำเรียง อุตสาหวราเวตน์ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรม สังคม รพ.ลำพูน

ในการเข้าวิทยากรอบรมให้ความรู้โดยบรรยายเรื่องสมอง พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (BRAIN BASE LEARNING) และ การคัดกรองพัฒนาการเด็กโดยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มีรายละเอียดดังนี้

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)

BBL (Brain-based Learning) คือการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เป็นการนำองค์ความรู้เรื่องสมองมาใช้เป็นฐานในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นพื้นฐานมีความสำคัญอย่างไร

จากข้อมูลของประเทศไทย ผนวกกับองค์ความรู้เรื่องการเรียนรู้ของสมองเด็ก เป็นภาคสะท้อนให้เห็นปัญหาของสังคมไทย โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยว่า ขาดการกระตุนดูอย่างเหมาะสมจากพ่อแม่ผู้เลี้ยงดู อันเนื่องจากผู้ใหญ่ไม่เข้าใจกระบวนการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งยังมีแนวคิดแบบบังเอิเมิล์ที่ฝ่าความหวัง การพัฒนาสมองไว้กับโรงเรียนและครุ โดยเข้าใจว่าเขาจะทำได้ดีกว่า จึงทำให้ช่วงวัยทองของสมองเด็ก (ก่อนอายุ ๖ ปี) ถูกละเลยตลอดทั้ง อีกทั้งยังได้รับการกระตุนในทางที่อาจขัด ขวางพัฒนาการของสมอง คือ การใช้เวลา กับการดูโทรทัศน์ หรือ เล่นเกมคอมพิวเตอร์มาก ครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กลดลงมาก และใช้โทรศัพท์ในการเลี้ยงดูเด็กทั้งหมด การมีปฏิสัมพันธ์แบบเดิม เช่น เล่น เล่านิทาน ปั้นวัวปั้นควาย โดย เฉพาะหลังอายุ ๑ ปี พัฒนาการด้านภาษา การคิดสร้างสรรค์ จึงไม่ถูกกระตุนในเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาพัฒนาการของเด็กไทย จึงจะต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมองของเด็ก เช่น ความแตกต่างระหว่างสมองของชายและหญิง มีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสมองชายและหญิง จะพบส่วนที่แตกต่างกันอยู่เพียงไม่กี่ส่วนดังนี้

- จำนวนเนื้อสมอง ผู้ชายมีจำนวนเซลล์สมองมากกว่าผู้หญิงประมาณ ๔% และมีเนื้อสมองมากกว่าผู้หญิงประมาณ ๑ ชีด แต่ผู้หญิงมีระบบการเชื่อมโยงของเซลล์สมองมากกว่าผู้ชาย แปลว่า แม้ผู้ชายจะมีเซลล์สมองมากกว่า แต่ก็มีข้อด้อยกว่าคือเรื่องระบบการเชื่อมโยงเซลล์ จึงไม่มีเครื่องสำอางค์ได้เปรียบเสียเปรียบกัน เนื่องจากหลักจึงอยู่ที่โอกาส และประสบการณ์ ว่า จะได้รับการเลี้ยงดู ปลูกฝัง ฝึกฝน จนเขียวชาญชำนาญต่างกันเพียงไร รวมไปถึงค่านิยมของสังคม เช่น แต่ก่อน พ่อแม่ไม่นิยมส่งผู้หญิงเรียนหนังสือ จึงทำให้ผู้หญิงขาดโอกาสที่จะแสดงความสามารถในการทำงานระดับบริหารในองค์กรสังคม ไม่ได้แปลว่าผู้หญิงทำงานบริหารไม่ได้เท่าผู้ชาย

- ขนาดของสมอง ส่วนคอร์ปัสคัลโลซัมCorpus Callosum คือ มัดไข่ประสาทที่ทำหน้าที่เชื่อมการทำงานของสมองซึ่งกับขวา ซึ่งในการเรียนรู้และทำงานทุกชนิด จะต้องใช้สมองทั้งสองซีกร่วมกัน เพราะถ้าเราใช้ด้านใดด้านหนึ่งมากเกิน ไป หรือไม่สมดุล ก็จะไม่เก่งเท่ากับการใช้สมองทั้งสองด้าน ในส่วนนี้ ผู้หญิงมีขนาดของมัดไข่ประสาทคอร์ปัสคัลโลซัม มากกว่า หมายความว่า ผู้หญิงมีความสามารถในการส่งข้อมูลระหว่างสมองซึ่งกับขวา เร็วกว่าผู้ชาย ผู้ชายมักจะใช้สมองซึ่งกับขวาได้ดีกว่า แต่ผู้หญิงใช้ได้ดีทั้งสองข้าง

- ภาษา ผู้ชายใช้สมองซึ่งกับขวาในการเรียนและใช้ภาษา ในขณะที่ผู้หญิงใช้สมองทั้งสองข้าง จะเห็นว่าเรื่องนี้ ผู้หญิงได้ เปรียบกว่าผู้ชายอย่างมาก เช่น หากเกิดมีการทำลายสมองซึ่งกับขวา ผู้หญิงยังสามารถใช้สมองซึ่งกับขวาในการสื่อสารได้ แต่ผู้ชายทำไม่ได้หรือทำได้ช้ากว่ามาก

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นพื้นฐานมีลักษณะอย่างไร

หลักการออกแบบกระบวนการเรียนรู้แบบ brain-based learning

- สิ่งแวดล้อมที่กระตุนความสนใจ กระตุนการเรียนรู้ - สี รูปทรง สถาปัตยกรรม สิ่งที่เด็กออกแบบ กันเอง ไม่ใช่ครุภัณฑ์ แบบให้ เพื่อให้เด็กรู้สึกมีส่วนร่วมและมีความเป็นเจ้าของ
- สถานที่สำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่มร่วมกัน ที่ว่างๆสำหรับรวมกลุ่มเล็ก ชุมนุม โต๊ะที่กระตุนให้เกิดการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หรือ ปรับที่ว่างสำหรับกลุ่มให้เป็นห้องนั่งเล่นที่กระตุนการมีปฏิสัมพันธ์
- เชื่อมโยงสถานที่เรียนในร่มกับนอกห้อง บริเวณภายนอกห้อง การเคลื่อนไหว กระตุนให้สมอง ส่วนควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อกับสมองส่วนหน้า ให้สมองได้รับอากาศบริสุทธิ์
- บริเวณเฉลียง ทางเชื่อมระหว่างตึก และสถานที่สาธารณะ ทำให้การเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในขอบเขตของห้องเรียน โรงเรียน ทำให้เปิดสมองและการเรียนรู้ให้กว้างขวาง เรียนที่ไหนก็ได้
- ความปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่างๆด้วยเฉพาะในชุมชนเมือง
- จัดสถานที่หลากหลาย ที่มีรูปทรง สี แสง ร่อง รู ซอก

• เปลี่ยนแปลงการจัดแสดงบ่อยๆ เพื่อให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายเปลี่ยนแปลงจะกระตุ้นการทำงานของสมอง โดยจัดให้มีสถานที่ที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นเวที ที่จัดนิทรรศการ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่างๆได้ง่าย

• จัดให้มีวัสดุต่างๆที่กระตุ้นการเรียนรู้ พัฒนาการต่างๆของร่างกาย มากมาย หลากหลาย พร้อมสำหรับนำมาจัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้เมื่อเกิดมีความคิดใหม่ๆโดยให้มีลักษณะบูรณาการ ไม่แยกส่วน จุดมุ่งหมายหลักคือ ให้เป็นแหล่งที่ทำหน้าที่หลากหลาย ระดมความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ซึ่งกันและกัน

• ยืดหยุ่น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับสมองที่แตกต่างกันของแต่ละคน และภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป

• สถานที่ส่งบและสถานที่สำหรับทำกิจกรรม ทุกคนต้องการสถานที่สำหรับส่งบ อยู่กับตนเอง เพื่อพัฒนาจิตของตนเอง ขณะเดียวกัน เช่นเดียวกับสถานที่ที่จะทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะกระตุ้นพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์

• สถานที่ส่วนตัว อยู่บนฐานของแนวคิดที่ว่าสมองแต่ละคนมีความเฉพาะ จึงต้องเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของตน จัดสถานที่ส่วนตัวของตน และสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนได้อย่างอิสระ

• ชุมชน คือ สถานที่สำหรับเรียนรู้ ต้องหาวิธีที่จะใช้ชุมชนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ให้มากที่สุด ทำให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้เทคโนโลยี การเรียนทางไกล ชุมชน ภาคธุรกิจ บ้าน ต้องเข้ามามีส่วนและเป็นทางเลือกในการเรียนรู้

ในภาคบ่ายมีการสาขิตและฝึกหัดจะการคัดกรองพัฒนาการตามกลุ่มอายุสำคัญ โดยผู้จัดการสถานประกอบการ และพี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับเด็ก สามารถฝึกคัดกรองพัฒนาการโดยใช้คุณมือฝ่าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการอบรมได้เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้จากการซักถาม ทดลองลงมือปฏิบัติตาม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยผู้สถานประกอบการและพี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับเด็ก มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสมอง พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (BRAIN BASE LEARNING) และการคัดกรองพัฒนาการเด็กโดยคุณมือฝ่าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) เพิ่มขึ้น ประเมินโดยการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม (Pre-Post test) พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรม (Pre-test) เท่ากับ ๑๖.๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๓ หลังการอบรม (Post-test) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น ๑๗.๓๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๖

๒. ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัด

๒.๑ การบรรลุตามวัตถุประสงค์

บรรลุตามวัตถุประสงค์

ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เพราะ กลุ่มเป้าหมายในการอบรมไม่ครบ ๓๕ คน ตามที่ตั้งไว้ในโครงการเนื่องจาก สถานประกอบการสำหรับเด็กบางแห่งเปิดดูแลเด็กในวันเสาร์และอาทิตย์ ไม่สามารถเข้าร่วมการอบรมได้

๒.๒ จำนวนผู้เข้าร่วมใน แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ๓๕ คน

๓. การเบิกจ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ ๘,๕๐๐ บาท

งบประมาณเบิกจ่ายจริง ๘,๓๗๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๓

งบประมาณเหลือส่งคืนกองทุนฯ ๑๒๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๗

๙. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

- ไม่มี
 มี

ปัญหา/อุปสรรค (ระบุ)

- สถานประกอบการสำหรับเลี้ยงเด็กบางแห่งเปิดดูแลเด็กในวันเสาร์และอาทิตย์ ไม่สามารถเข้าร่วมการอบรมได้

แนวทางการแก้ไข (ระบุ)

- เจ้าหน้าที่กองการแพทย์ติดตามมอบเอกสารประกอบการอบรมและให้ความรู้ทางวิชาการ ในเรื่อง การคัดกรองพัฒนาการเด็กโดยคุณเมื่อฝ่ายรังสส์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) แก่สถานประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมการอบรม

ลงชื่อ ผู้รายงาน

(นางสาวรุ่งขวaph ใจยา)

ตำแหน่ง นักอาชีวบำบัดปฏิบัติการ

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ภาพกิจกรรมโครงการอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการสำหรับพี่เลี้ยงเด็ก ประจำปี ๒๕๕๙
วันเสาร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมชีวะโภภารกิจ (ชั้น๓) ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน

